

ประกาศสภาคุณภาพบำบัด
เรื่อง รายละเอียดสมรรถนะนักกายภาพบำบัด

เพื่ออนุวัติตามความในมาตรา ๗ (๑) (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ให้สภาคุณภาพบำบัดส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด อีกทั้งการควบคุม กำกับ ดูแล และกำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด สภาคุณภาพบำบัด จึงเห็นควรกำหนดรายละเอียดสมรรถนะนักกายภาพบำบัด ซึ่งเป็นการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ขั้นต่ำตามสมรรถนะของนักกายภาพบำบัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับหลักสูตรวิชาชีพกายภาพบำบัด และเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ประกอบการรับรองปริญญาในวิชาชีพกายภาพบำบัดจากสภาคุณภาพบำบัด รวมถึงเพื่อใช้เป็นกรอบในการสอบเพื่อขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ สมรรถนะนักกายภาพบำบัด ประกอบด้วยสมรรถนะดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Professional Knowledge and Skill)
- ๑.๒ ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)
- ๑.๓ ความเป็นนักวิชาการและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Scholarship and Life-long Learning)
- ๑.๔ ภาวะผู้นำ (Leadership)

ข้อ ๒ ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Professional Knowledge and Skill) ประกอบด้วย

๒.๑ การดูแลผู้รับบริการ

๒.๑.๑ การตรวจประเมิน

๒.๑.๑.๑ ชักประวัติและสืบค้นข้อมูลจากผู้รับบริการและจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

๒.๑.๑.๒ ตรวจประเมินผู้รับบริการเพื่อคัดกรอง Red flag และปัญหาที่เกิดจากระบบต่างๆ ดังนี้

๒.๑.๑.๒.๑ ระบบหัวใจ...

- ๒.๑.๑.๒.๑ ระบบหัวใจและระบบไหลเวียนโลหิต/ระบบหายใจ (cardiovascular/pulmonary systems)
- ๒.๑.๑.๒.๒ ระบบกระดูกกล้ามเนื้อ (musculoskeletal system)
- ๒.๑.๑.๒.๓ ระบบประสาทกล้ามเนื้อ (neuromuscular system)
- ๒.๑.๑.๒.๔ ระบบผิวหนัง (integumentary system)
- ๒.๑.๑.๒.๕ ความสามารถในการสื่อสาร (communication) ภาวะทางอารมณ์ (emotional state) ความรู้ความเข้าใจ (cognition) การใช้ภาษา (language) และรูปแบบการเรียนรู้ (learning style)
- ๒.๑.๑.๓ ตรวจสอบประเมินผู้รับบริการโดยใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมตามบริบท วัฒนธรรม และตามช่วงวัย (แรกเกิด เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ)
- ๒.๑.๑.๔ ตั้งสมมุติฐานเพื่อวางแผนการตรวจประเมินทางกายภาพบำบัด
- ๒.๑.๑.๕ วิเคราะห์เพื่อเลือกวิธีการตรวจประเมินที่เหมาะสมกับปัญหาและภาวะของผู้รับบริการ
- ๒.๑.๑.๖ เลือกใช้แบบทดสอบหรือการวัดทางคลินิกที่มีความน่าเชื่อถือและเที่ยงตรง การตรวจประเมิน ประกอบด้วย การตรวจด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - ๒.๑.๑.๖.๑ aerobic capacity/endurance
 - ๒.๑.๑.๖.๒ anthropometric characteristics
 - ๒.๑.๑.๖.๓ arousal, attention and cognition
 - ๒.๑.๑.๖.๔ circulation (arterial, venous, lymphatic)
 - ๒.๑.๑.๖.๕ cranial and peripheral nerve integrity
 - ๒.๑.๑.๖.๖ environmental, home and work (job/school/play) access and barriers
 - ๒.๑.๑.๖.๗ ergonomics and body mechanics
 - ๒.๑.๑.๖.๘ gait, locomotion and balance
 - ๒.๑.๑.๖.๙ joint integrity and mobility

- ๒.๑.๑.๖.๑๐ motor function (motor control and motor learning)
- ๒.๑.๑.๖.๑๑ muscle performance
- ๒.๑.๑.๖.๑๒ neuromotor development and sensory integration
- ๒.๑.๑.๖.๑๓ orthotic, protective supportive device and assistive technologies, including Activities to Daily Living (ADL)
- ๒.๑.๑.๖.๑๔ pain
- ๒.๑.๑.๖.๑๕ posture
- ๒.๑.๑.๖.๑๖ prosthetic requirements
- ๒.๑.๑.๖.๑๗ range of motion
- ๒.๑.๑.๖.๑๘ reflex integrity
- ๒.๑.๑.๖.๑๙ self-care and home management
- ๒.๑.๑.๖.๒๐ sensory and proprioceptive integrity
- ๒.๑.๑.๖.๒๑ ventilation and respiration/gas exchange
- ๒.๑.๑.๖.๒๒ work (job/school/play), community and leisure integration or reintegration
- ๒.๑.๑.๗ ประเมินผลที่ได้จากการซักประวัติและการตรวจร่างกาย เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจทางคลินิกที่เหมาะสมกับสภาพของผู้รับบริการ
- ๒.๑.๒ การวินิจฉัยทางกายภาพบำบัดและการพยากรณ์โรค
 - ๒.๑.๒.๑ วินิจฉัยทางกายภาพบำบัดโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงคลินิก (clinical reasoning) บนพื้นฐาน ICF model ในการระบุความบกพร่องระดับต่าง ๆ (body structure and function, activity, participation, environmental factors) ของผู้รับบริการ
 - ๒.๑.๒.๒ บูรณาการข้อมูลการตรวจร่างกายทางกายภาพบำบัดร่วมกับผลการตรวจของวิชาชีพอื่น ๆ ในกระบวนการวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด
 - ๒.๑.๒.๓ พยากรณ์โรคและระบุวิธีการดูแลจัดการที่เหมาะสมกับผู้รับบริการ

๒.๑.๓ การวางแผนการจัดการ ดูแล และรักษา

- ๒.๑.๓.๑ วางแผนการดูแลรักษาที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ นโยบายของสถานบริการ
สุขภาพ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และการยินยอมของ
ผู้รับบริการ
- ๒.๑.๓.๒ ร่วมมือกับผู้รับบริการ สมาชิกในครอบครัว นักกายภาพบำบัด
อื่น ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อวางแผนการดูแลรักษา
ร่วมกัน
- ๒.๑.๓.๓ กำหนดแผนการดูแลรักษาทางกายภาพบำบัดที่ปลอดภัย
มีประสิทธิภาพและมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
- ๒.๑.๓.๔ กำหนดวิธีการรักษาที่สอดคล้องกับแผนการรักษา และมี
ตัวชี้วัดวิธีการรักษาที่วัดผลได้
- ๒.๑.๓.๕ กำหนดเป้าหมายของการดูแลรักษาและตัวชี้วัดที่เหมาะสม
รวมถึงระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายของการรักษา
- ๒.๑.๓.๖ ส่งต่อผู้รับบริการไปยังวิชาชีพอื่น ในกรณีที่ไม่อยู่ในขอบเขต
ของการรักษาทางกายภาพบำบัด

๒.๑.๔ การจัดการ ดูแล และรักษา

- ๒.๑.๔.๑ ให้การดูแลรักษาทางกายภาพบำบัดที่อิงหลักฐานเชิงประจักษ์
ที่มี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่คาดหวังของ
ผู้รับบริการ
- ๒.๑.๔.๒ สื่อสาร บันทึกข้อมูล และให้คำแนะนำ (instruction)
แก่ผู้รับบริการ
- ๒.๑.๔.๓ ให้การออกกำลังกายเพื่อการรักษา (therapeutic exercise)
- ๒.๑.๔.๔ ฝึกการทำกิจกรรมต่าง ๆ (functional training) ที่เกี่ยวกับการ
ดูแลตนเองและที่อยู่อาศัย
- ๒.๑.๔.๕ ฝึกการเคลื่อนไหวเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการทำงาน (ได้แก่
การประกอบอาชีพ การเรียน การเล่น) การเข้าสังคม และการ
ใช้เวลาว่าง
- ๒.๑.๔.๖ ใช้เทคนิคหัตถบำบัดต่าง ๆ (manual therapy techniques)
- ๒.๑.๔.๗ สั่งและใช้กายอุปกรณ์ และเครื่องช่วยประเภทต่าง ๆ
- ๒.๑.๔.๘ ใช้เทคนิคการระบายเสมหะจากทางเดินหายใจ (airway
clearance techniques)
- ๒.๑.๔.๙ ให้การบำบัดด้วยเครื่องมือทางกายภาพบำบัด

๒.๑.๔.๑๐ ให้การรักษา...

- ๒.๑.๔.๑๐ ให้การรักษาทางกายภาพบำบัดเพื่อป้องกันความบกพร่อง การจำกัดการทำกิจกรรม การจำกัดการเข้าร่วมในสังคม และการบาดเจ็บ รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิต และสมรรถภาพทางกาย
- ๒.๑.๔.๑๑ เลือกลงให้ความรู้ในการดูแลรักษาที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแลและผู้รับบริการ
- ๒.๑.๔.๑๒ แก้ปัญหาฉุกเฉินที่อาจเกิดในขณะที่ให้การดูแลรักษาได้
- ๒.๑.๕ การประเมินผลการดูแลรักษา
 - ๒.๑.๕.๑ ประเมินสภาพของผู้รับบริการตลอดระยะเวลาการดูแลรักษา เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการดูแลรักษาและผลลัพธ์ที่ได้
 - ๒.๑.๕.๒ ปรับเปลี่ยนแผนการดูแลรักษาให้สอดคล้องกับผลการประเมิน
 - ๒.๑.๕.๓ ใช้เครื่องมือวัดผลลัพธ์การรักษาที่มีความน่าเชื่อถือและเที่ยงตรงในกรณีที่ทำได้
 - ๒.๑.๕.๔ ประเมินผลการรักษา บันทึก รายงานความก้าวหน้าและ รายงานผลเมื่อสิ้นสุดการดูแลรักษา
- ๒.๑.๖ การป้องกัน และการส่งเสริมสุขภาพ
 - ๒.๑.๖.๑ ให้การบริการทางกายภาพบำบัดที่ผ่านการวิเคราะห์ชุมชน ค้นหาปัจจัยทางสังคมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (social determinant of health) เพื่อการป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคลทุกช่วงวัย และชุมชน
 - ๒.๑.๖.๒ สื่อสารข้อมูลกายภาพบำบัดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ภาวะโรค และการจำกัดการเคลื่อนไหว (Functional limitation) ได้เหมาะสมกับวัย เพศ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต
- ๒.๑.๗ การบริหารจัดการการให้บริการทางกายภาพบำบัด
 - ๒.๑.๗.๑ ให้การดูแลรักษาผู้รับบริการที่มีความต้องการได้รับการ ทางกายภาพบำบัดโดยตรง (direct access)
 - ๒.๑.๗.๒ ให้บริการทางกายภาพบำบัดต่อผู้รับบริการที่ได้รับการส่งต่อ จากผู้ประกอบการวิชาชีพอื่น
 - ๒.๑.๗.๓ ประเมินและจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้บริการ ทางกายภาพบำบัดได้

- ๒.๑.๗.๔ จัดทำโครงการบริการทางกายภาพบำบัดและกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินโครงการ
- ๒.๑.๗.๕ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ๒.๑.๗.๖ ประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพของประเทศไทย ระบบคุณภาพของสถานบริการ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจในการให้บริการทางกายภาพบำบัด
- ๒.๑.๗.๗ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการจัดการข้อมูลเพื่อเก็บรักษาแบบบันทึกการรักษาของผู้รับบริการ

๒.๒ การสื่อสาร

- ๒.๒.๑ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ด้วยวิธีการเขียน การพูด หรือการสื่อสารที่ไม่ใช่การพูด กับผู้รับบริการ ผู้ดูแล ผู้ร่วมงาน และเพื่อนร่วมวิชาชีพ
- ๒.๒.๒ มีความเข้าใจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางสุขภาพอื่น ๆ และหลักการของการปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพ
- ๒.๒.๓ บันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลที่เป็นที่ยอมรับ
- ๒.๒.๔ รักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ

๒.๓ การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving)

- ๒.๓.๑ คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อนำสู่การตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่เหมาะสมต่อผู้ป่วยและผู้รับบริการ

๒.๔ วิจัยและนวัตกรรม

- ๒.๔.๑ มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติพื้นฐาน
- ๒.๔.๒ ติดตามความก้าวหน้าของวิชาชีพผ่านงานวิจัย
- ๒.๔.๓ มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย งานสร้างสรรค์ การเผยแพร่งานวิจัย

ข้อ ๓ ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) ประกอบด้วย

- ๓.๑ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงทั้งภาวะร่างกายและจิตใจของผู้รับบริการด้วยความเห็นอกเห็นใจ (empathy) และยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ (Professional ethic)
- ๓.๒ ปฏิบัติงานโดยตระหนักถึงความเสี่ยง (risk awareness) ในทุกมิติที่อาจเกิดขึ้น

ข้อ ๔ ความเป็น...

ข้อ ๔ ความเป็นนักวิชาการและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Scholarship and life-long learning)

ประกอบด้วย

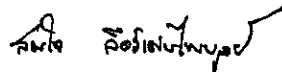
- ๔.๑ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง
- ๔.๒ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นโดยการใช้ทักษะการถ่ายทอดที่หลากหลาย
- ๔.๓ แก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้อย่างชาญฉลาดและถูกต้องบนพื้นฐานหลักคิดทางวิชาการ
- ๔.๔ มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) ได้อย่างเหมาะสม
- ๔.๕ รับรู้และประเมินข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณและเหมาะสม ใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์เพื่อการแก้ปัญหา (Information literacy)

ข้อ ๕ ภาวะผู้นำ (Leadership) ประกอบด้วย

- ๕.๑ ทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ โดยแสดงบทบาทผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
- ๕.๒ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้แสดงศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และอ้างไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางสมใจ ลีอวิเศษไพบุลย์)

นายกสภาภาพบำบัด